

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Pavli Segneri E Societate Jesu, Qvadräginta Sermones

Segneri, Paolo

Antverpiae, 1695

Sermo XXIX. Die Lunæ post Dominicam Passionis. Ad Liberandos bonos ab inquietudine, quam identidem ab impiis patiuntur, ostenditur istis, quàm inexcusabiles sint, & juxtà insani, dum, cùm ipsi mali ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52734)

sensuum rebellionem, vel suggestioni inimici impudentur; Avertat DEUS, ne potero voluptatem nostram in illatis Deo injuriis constituamus. *Sufficiat prateritum tempus*, (sicut mihi dicere cum D. Petro), *sufficiat prateritum tempus ad voluntatem gentium implendam*, qui ambulaverunt in luxuria, desideris, violentiis, commensationibus, potationibus, & illicitis idolorum cultibus: quid enim aliud est, si verum eloqui placet, omnis culpa lethalis, nisi quedam idololatriæ species?

XIV. Si tamen aliquis vestrum his omnibus necdum movetur, id saltem gratiæ mihi concedat, quam in laboris mei præmium & compensationem genuflexus efflagito, ut, cum posthac peccabit, cum in locum concedat, ubi beneficiorum Divinorum præsentia, ingratitude suam exprobrare ei non possit. Sed quorsum ibitis misere-

ri? an in suburbana vestra, tantam frugum copiam vestri amore à DEO cumulata? an in hortos, tot floribus in vestri gratiam ornatos? an in montes, in vestrum commodum tantam undarum abundantiam gravidos? an in campos, tantam propter vos fecunditate beatos? an in silvas, tot feris in vestram utilitatem populas? an in maria, tantam piscium copiam ad vestras delicias habitata. Quod ibitis, ut solem vestros in usum lucentem non videatis, aut caelos, indefesso circuitu vestri causa rotatos? *Misericordiam Domini plena est terra*; quod idem est ac dicere: in toto, quam late patet, terrarum orbe nullus est locus, in quo cum voluptate & gaudio peccare possitis, nisi ad extremam ingratitude deducti, ubique DEUM velitis offendere cum voluptate, cui volupe est, ubique vobis benefacere.

SERMO VIGESIMUS NONUS.

DIE LUNÆ POST DOMINICAM PASSIONIS.

Miserunt Principes & Pharisei Ministros, ut apprehenderent IESUM. Ioan. 17.

Ex me nosse cupitis, Auditores, in quem præcipue obicem offendant, qui virtutis semitam animosè calcant,

dicam facile, non esse alium, quam contradictiones, quas boni iustique à malorum insolentia patiuntur. Aberrat sane, quisquis in mundo Isaacum sine Ismaele suo, Jacobum sine Esau, Annam sine Phenenna, Davidem abs-

que Semei, Mardocheum sine Am-
 mane, Jeremiam sine Phasare, aut
 Eliam reperiri posse credit sine Jeza-
 bele. Nimiùm, inquam, aberrat, qui
 sibi persuadet, hominem probum esse
 in mundo, quem non improbus aliquis
 persequatur. Quis unquam amore dig-
 nior Christo, qui nil nisi favores &
 beneficia in populos sparsit? In finitus
 erat rudium numerus, quos instruxit,
 infirmorum, quos sanavit, mortuo-
 rum, quos à tumulis redivos excita-
 vit, energumenorum, quos à tartareo
 inquilino liberavit; nihilominus tam-
 en, nec ad momentum quietè illi vi-
 vere licuit: quid dico, quietè & ca-
 lumnias insuper, insultus, insidias &
 persecutiones innumeras passus est,
 cumque à saluberrimis documentis
 abstinere non vellet, ecce hodiernâ
 die temerarii satellites immittuntur, qui
 illum vinculis constringant, & loquen-
 di libertatem ligent: *Miserunt Prin-
 cipes & Pharisei ministros, ut appre-
 henderent IESUM.* Tanta in ipsum
 æmulorum rabies erat, quorum oculo-
 rum, non aliter ac noctuas lux Solis, il-
 lustrissimus virtutis splendor offendit.
 Unde non miror, quòd in tanta fidelium
 copia tam pauci ad Christianæ perfe-
 ctionis culmen aspirent: certè non
 omnibus animus est, immotis stare ad
 omnem insultum excipiendum, cen-
 sentque plerique consultius, & ad con-
 servandam animi pacem opportunius,
 viâ largâ & spatiosâ ingredi, sit licet
 viâ perditionis, quàm arctam virtutis
 semitam inter tantas contradictiones
 & offencula calcare. Quid ergo con-
 filii, ut partibus meis satisfaciam & an

justos æmulorum futuri & potestati
 relinquam? an eos impunè offendi &
 turbari permittam? an causam illorum
 ex adversantium metu deseram? Mini-
 mè sanè, sed potiùs, si parem zelum
 cundiam mihi DEUS concesserit, de-
 fensionem illorum suscipiam, eoque
 molestis obrectatoribus, qui undique
 illos infestant, vindicabo. Nôstris
 Auditores, in quosnam hodie ita-
 rum sermonis mei aciem & mucronem
 defigere? in illos sanè, qui, cum sui
 virtutem oderint, aliis quoque cum-
 vident, eosque propterea exagitant,
 pungunt, importunè lacerant, donec
 eos in sua habeant potestate, seu ap-
 prehendant, cogantque vivere more
 suo. Videtis equidem, majoris mo-
 menti materiam non posse me hodie
 tractandam assumere; quid enim
 parat, tantâ sermonum varietate ac
 labore virtutem persuadere, promove-
 re, procurare, si vix à suggestu digres-
 sus videre cogar eos, qui pari, imò ma-
 jori studio eandem tollere & eliminare
 laborant? *Vnus edificans, & unus
 destruens,* ait Ecclesiasticus, *quis
 prodest illis nisi labor?* Attentis
 animis me audite, Deique favorem
 auxilium implorate.

II. Verum enimverò, quo dicendi
 genere utar in causa tam atroci? In
 enim gravitatem delicti considero,
 quod reprehendendum assumpsi, mi-
 nimè sanè populari illâ placidâque
 dicendi methodo, quâ vobiscum lo-
 qui soleo, utendum mihi video; quia
 à primordio statim laxatis sanctæ in-
 dignationi habenis, & terrere vos mi-
 nis, & acerbis invektivis confundere
 necesse

neceſſe eſt. Ut autem appareat, me ſuggeſtum non conſcendiſſe, aut oſtendendæ eloquentiæ, aut zeli effundendi gratiâ, ſed unico opitulandi vobis ſtudio, ideo aſperioribus dicendi formulis penitus abſtinebo, medicos imitatus, qui ægro ob exceſſus, quibus morbum ſibi accivit, non inſultant, non criminantur, non flagris corripunt, ſed id unicè agunt, ut valetudinem læſam reſtaurent, miſiſſimis uſi remediis, quæ ex artis ſuæ regulis poſſunt depromere: ſi eſt lingua arationis, ut Eccleſiaſticus ait, eſt & mitigationis, & miſericordiæ. Dicite ergo, ut ſuaviſſimè interloquar, quæ vos inſania exagitat, Peccatores, quòd pietatem, perfectionis ſtudium, & vitæ compoſitæ mores in aliis terre non poſſitis? Eja ingenuè animam pandite! ſint licèt fædiſſima illius vulnera, illa ego abſque horrore & nauſeâ tractabo. Quod ſi veritatem fateri vos pudet, nolite mihi indignari, ſi dicam, vos vulturibus eſſe ſimiles, quorum indoles eſt, fædiſſimâ cadaverum tabe paſci, & mortuorum fætere pingueſcere; odorum autem fragrantiam ferre non poſſunt. Ita vos ſuaviſſimus ille odor, quem juſtorum virtus exhalat, graviter offendit, & jam dudum notavit Apoſtulus, odorem Juſtorum geminum ac diverſiſſimum habere effectum, *Chriſti bonus odor ſumus DEO, in iis, qui ſalvi ſunt, & in iis, qui pereunt; aliis quidem odor mortis in mortem, aliis autem odor vitæ in vitam.* Si igitur eos perfequimini, eorumque odor lethalis vobis eſſe videtur, alia ſubſeſſe cauſa

non poteſt, quàm invidia & æmulatio.

III Hoc autem invidiæ genus ex D. Auguſtini mente adeo infame, ignominioſum & abominabile eſt, ut excuſationem non admittat, nec veniam mereatur. Audite eximiam ſancti Doctõris ratiocinationem: ſi diviti quis invidet, minimè obſtupeſco; non enim in noſtra ſitum eſt poteſtate, æquales accumulare theſauros; ob parem cauſam non miror, ſi alterius valetudini, pulchritudini, formæ, ingenio, virium robori, aut dignitati invidetis; hæc quippe bona ſunt, quæ ab arbitrio noſtro non dependent, atque ideo mirum non eſt, quòd in aliis conſpecta livorem in nobis concitent. Si verò juſtum ob morum probitatem invido & liventi oculo intuemini, quam, obſecro, excuſationem aut prætextum affertis? an non enim virtus in veſtra eſt poteſtate? *ſi invidet juſto, res in voluntate eſt,* ait Auguſtinus, *eſto, quod in Pſal. 39. doles eſſe alterum; non enim empturus, eſt quod tu non eſt, & alius eſt, gratis conſtat, cito conſtat.* Pietas certè, modeſtia, charitas, & temperantia, ſilentium, dolor animi de peccatis, talia bona ſunt, quibus comparandis pauperrimus quisvis ſatis dives eſt: voluntate ſolâ opus eſt, & generoſo animi propoſito. An non ergo furor eſt, id alteri invidere, quod nemine prohibente ipſe poſſis, ſi velis & lubeat, poſſidere? Gemina fratrum paria mundus habuit, à quorum primo Civitas DEI fundata eſt, eratque par hoc nobile, Cain & Abel; alterum

alterum verò, cuius patriam Civitas mundi agnovit Authorem, fuitque Romulus & Remus; quodque maximè mirandum est, de utràque dici potest: *fraterno primi maderunt sanguine muri*: in prima enim Abel, in altera Remus trucidatus est. Eja si liber, fratres hocce parricidas, Cainum & Romulum componamus. Quid vobis de utroque videtur? negari minime potest, utrumque sceleris sui pœnas in inferno dedisse, et si non pari supplicio scelus suum luerunt in vita: Cainus per vastas solitudines longo tempore profugus ad omnis feræ occursum contremuit, ad omnis folii motum expalluit, omnem silvam singultibus replevit, omni flumine sese absorbendum, & omni valle sepeliendum credidit: molestæ ei erant tenebræ, exosa lux, somnus terribilis, vigiliæ inquietæ, & veluti furias identidem insequentes sentiret, ex uno montium iugo in aliud, ex una silva in aliam profugit, illud identidem ingeminans, *omnis, qui invenerit me, occidet me*. Diversa sors obtigit Romulo; hunc enim cælum patienter tulit, vixitque post scelus beatus & felix, inimicos subjugavit, dejecit æmulos, exterorum animos sibi obstrinxit, ex hostibus ditissima spolia collegit, eorumque trophæa in monte Aventino gloriosè suspendit. Et unde tanta utriusque diversitas? nunquid uterque germanum interemit, innocentem uterque, & quod indignissimum est, latronum more uterque? verissima sunt hæc: differen-

tia autem fuit omnino singularis, quod diu enim Romuli tolerabilis erat odio Caini; nam Romulus fratris potentiam, Cainus Abelis probitatem invidetur: ille potentiam fratris habere non poterat, nisi vi eriperet; hic fratris probitatem suam facere poterat, ut nihil inde germano decederet. Hæc itaque de causa hic minùs digna venià fuit, & graviore supplicio multatus est; nullo enim modo fit minor, verba sunt D. Augustini, nullo modo fit minor accedente sua permittente consorte possessio bonitatis, nisi possessio bonitatis tantò fit latior, quanto concordior eam individua socium possidet charitas. Nunquid Caino licebat esse iusto unà cum Abele non & ipse DEO immolare poterat, & horti primitias, & ovilis sui primitias genita? an non & ipse sacrificium DEO sincero corde offerre poterat? Enimverò potuit; sed rapere primitias fratri volebat, quod ipse non habuit, quàm illud sibi acquirere, quo frater abundabat. Igitur omni comminatione indignus, vagetur extorrens, reat requie, angustias animi patiar, & funestum mundo ire Divinæ exemplum præbeat, quàm grave sit hoc, iusto morum sanctitatem invidere. Hæc cum ita sint, timete & contremiscite omnes, quibus docturatur hæc invidia, *invidia illa diabolica, quâ invident bonis mali, nulla alia de causa, nisi quia illi boni sunt, isti mali*. An non & vobis sanctitatem esse licet? nunquid eandem vestram modestiam profiteri? æquali assiduitate orationi vacare? castis esse, &

Gen. 4.
41.

continentibus? sacra Ecclesie Mysteria, quorū hebdomadis obire? *Res in voluntate est, res in voluntate est.* Cur ergo vobis dolet, si alij bonis operibus vos antecellunt? cur illos subsannare, vellicare, turbare? Cū Hebræorum populus è Babylone reversus directus Hierosolyuz muro reparare statuisset, plurimi de populis finitimis, invidia & livore concitati novo sese operi opposuere, ac circumfusi murarijs eodem turbârunt, abegerunt, & si aliud non possent, ignominiosis saltem sarcasmis & sannis laborantes turbârunt. Sed Nehemiam iniquos fulminantem percipite: *ne speria, ait, Domine, iniquitatem eorum. & peccatum eorum à facie tua non deletur?* O votum horrendum! cur quæso tam severæ imprecationes, & maledicta? quia *irriserunt edificantes.* An autem malum tam atrox, & delictum tam enorme sit, *videre edificantes?* quid? respondebit Jeremias, an parum hoc videtur? *irriserunt enim verò, verbiſque probroſis turbârunt edificantes,* qui sacra civitatis muros reparabant. Si igitur Vir iste sanctus inexpiabile crimen esse censuit, ex invidia impedire fabricam, è terrena materia constructam, quid erit, turbare ædificium spirituale?

IV. Sed ô me simplicem! qui credideram, vos invidere socijs vitæ probitatem: nimis honorificè de vobis sensi; si enim res ita se haberet, necesse foret magni à vobis virtutem fieri, quia nemo alteri bonum invidet, quod non æstimat, aut contem-

R. P. Segneri *Quadragesimale.*

nit. Alia longè livoris vestri causa subest, desiderium nempe securius latendi in turba. Velleis nimirum in summa morum licentia vivere, sed cū aliorum modestia vestram vobis impudentiam tacite exprobrat, cuperetis, ut alij omnes exemplum vestrū imitentur, vestrisque vestigijs omnes insistant. Delectat vos vitæ turpitudine, & nullis restricta repagulis lascivia, hinc, qui castimoniam student, vobis displicent. Ad sorditiem usque avari & rapaces estis; ideo dolet vobis aliorum liberalitas. Prostituta vobis placet petulantia; hinc aliorum verecundia vos torquet. Verūm quid erit tandem? an fortè creditis, sociorum copiam, & peccantium multitudinem vobis patrocinari, ut vita vestra sit DEO minus exosa, eumque minus offendat? O vos delusos! *quid proderit multitudo?* verba sunt eximia S. Eucherij, *quid proderit, multitudo, ubi singuli judicabimur?* Hæc *Epist. 1. Paraclet.* certè exculatio non proderit impio, si dixerit: *non eram solus,* præsertim si illos, quos scelerum socios habet, improbè seduxit; ah non excusat, sed aggravat malitiam ejus, quod eâ plurium animos infecerit: quasi verò homini peste afflato plus reverentiæ haberi debeat, quod solus non sit, & conversationis suæ licentiâ ingentem populi multitudinem, & malitiosè quidem, afflârit. Cave te potius quod subjungo: securiores fortassis vos esse creditis, si scelera passim invalescant, propageantur, & communia fiant? ego verò vobis ingemino, tunc præcipuè inevitabili

A a a   necel-

necessitate vos esse perituros. Pullulabat, ut nostis, in Evangelici coloni agro infelix lolium, jamque ita passum dominabatur, ut spicas propemodum omnes suffocaret; sola ibi zizania imperare, omnemque sugere humorem ambiebant, nec advertabant, inde potissimum suam sibi ruinam accersiri, unde summam sibi felicitatem spondebant. Si rationi locus apud illa fuisset, dixissem: quid agis lolium imprudens? an non vides, quod, nisi paucula ille aristæ superessent, jam milies radicitus evulsium gemeres? o quoties implacabiles messorum falcem germi vestro admovissent, qui identidem imperium expectant, & operam suam offerunt? *Vu, imus*, ut noxias has plantas in fascies colligamus, & Vulcano consecremus? Crescite, crescite, infortunatæ, dabitur brevi meritis stultitiæ vestræ pœnas. Ita certè dixissem, nisi scirem, me surdis loqui: sed nunquid vos saltem aures mihi dabit, si in vestrum commodum sermonem meum detorqueam? Quid agitis miseri peccatores, quid agitis, dum scelerum vestrorum socios & complices queritis? nunquid velut luxurians lolium suffocare conamini frumentum Electorum? sed hæc ratione, o stulti! actum est de vobis! an ignoratis, quot accusatores fremant coram tribunali Divino ad vos strepitus exterminandos? Utinam Deus apertis Cæli foribus ad funestum hoc spectaculum vos admitteret! videretis certè o miseri! totam creaturatum universitatem, velut totidem Divinæ justitiæ satellites, armatos in ulsionem

inimicorum; hæc omnes ad sumendum de vobis vindictam se DEO offerunt unaque voce clamant, *Vu, imus*, colligimus ea? *Vu, imus*, clamant salmina, ut gravidis è nubibus excussis, diruamus theatra & scenas, in quibus honor tuus palàm conculcatur? *Vu, imus*? clamant venti, ut concutiamus tellurem, & dejiciamus concavia, in quibus libidini & lasciviam impudenter litatur? *Vu, imus*? clamant aquæ, ut extra crepiditas ac littora effusæ, inundemus illa peridia; è quibus tot rebelles & perfidi injustissimi aluntur? *Vu, imus*, clamant flammæ, ut in cineres redigamus sœneratorum tabernas, in quibus tot usuræ impune exercentur? *Vu, imus*, *vis, imus*, *vis, imus*? clamant omnis licitorum, tortorumque cohorum ignis, grando, nix, glacies, *vis, imus*, procellarum, quæ faciunt verum ejus; nos partibus nostris fungemur, honorem tuum tuebimur; & dissipabimus inimicos tuos; elige, o Deus! tonitrua, fulgura, grandines, procellas, aquilones; aut quidquid demum placuerit; parata sunt omnia, ad hostes tuos exterminandos: colligimus ea, colligimus ea. Interea tamen Deus negat illis optatam saviendi licentiam, atque uno illa verbulo contacet, & ait, non. Tolerat injurias, dimulatur offensas, & negligit violatum suum honorem. Et cur isthoc? miram sanè aliam ob causam, quam ne peccatorum ruina etiam justos intulvat: ne fortè colligentes zizania, et dicetis cum eis simul & iriticam. Consuetudo enim misericordis Dei est, in Deus

Divus Chrysoſtomus, honorem hunc
Genſ. dare ſervis ſuis, ut propter eos ſalven-
tur aliq. Hæc cum ita ſint, cur quæ-
 ſo, ô ſocij mei peccatores, cur adeo
 deliramus, ut tunc ſecuritatem no-
 bis ſpondeamus, ſi quamplurimos in
 flagitioſam vitæ morumque ſocieta-
 tem traxerimus? num credimus,
 paucos juſtos commodis noſtris
 obſtare, cum tamen ſint unicam
 propugnaculum, quod nos defendit
 & ſervat? *Salvum me fac,* dicebat
 David, *ſalvum me fac domine, quo-*
niam deſicit ſanctus: adeo nullam ſibi
 de ſeipſo ſecuritatem promittebat.
 Quæ alia cauſa Sodomam vaſtavit,
 quàm paucolorum juſtorum defectus,
 ut Deus, Abrahamo revelavit? unde
 Jeruſolymæ excidium, niſi quod ne
 unicui quidem in ea juſtus viveret,
 ut Jeremiæ manifeſtatum? Econtra-
 rio navis illa quæ Apoſtolum vehe-
 bat, poſtquam ad Melitæ conſinia diu
 cum fluctibus luctata, & naufragio
 proxima fuiſſet, ne unam quidem
 peſſimorum, qui unâ cum Paulo ve-
 hebantur, fuerint licet circiter trecenti
 numero, amiſit; omnes enim cælum
 donavit Paulo, in cujus conſortio
 tuti latebant: *Ne timeas Paule, dona-*
vit tibi Deus omnes, qui tecum navigant.
 Quis ergo non videt, niſi magis ſcele-
 ratis deſiderandum eſſe, quàm maxi-
 mam juſtorum multitudinem; hos
 ingenti pretio comparare, omni ſtu-
 dio custodire, omni ſollicitudine ſer-
 vare, haudque aliter eorum probita-
 tem, quàm felicitatem propriam cordi
 habere deberent, ut Salomon mo-
 not: *in multiplicatione juſtorum la-*

tabitur vulgus. Quis ergo deinceps il-
 los ſeducere, ſubvertere & à virtutis
 ſemita abſtrahere præſumet? Adver-
 tite hoc, quæſo, ô ſcelerati & sedu-
 ctōres, veſtramque inſaniam corrigi-
 te: vos cum mali ſitis, bonos tole-
 rare non poteſtis; ego autem dico,
 vel ob hoc ipſum unicè vos deſide-
 rare, & ſtudioſè procurare debere,
 ut boni ſint quàm plurimi, cum vos
 ſitis peſſimi.

V. Sed pergit me benevolè au-
 dire, quia meliora magiſque effica-
 cia etiam num dicenda ſuperſunt. Vel
 decreviſtis, ſemper eſſe mali, quales
 vos, bonâ veſtrâ veniâ, eſſe ſingo,
 aut ſtatutum vobis eſt, aliquando
 mores mutare, & amare probitatem
 quàm in alijs modò perſequimini? Si
 ſemper mali eſſe ſtatuſtiſtis, non habeo
 quod porrò vobis dicam: quid ergo
 hic agitis? auſſerte vos hinc quanto-
 cyùs; locus iſte nimis honoratus eſt,
 nec illis debetur, qui homagium dia-
 bolo fecere; quin vobis præſentibus,
 tutis nobis eſſe non licet. Quodſi,
 uti piè credo, nemo veſtrum uſque
 adeo improbus eſt, ut ſcleribus im-
 mori, & non ſaltem in ſenio pœni-
 tere velit; qua ratione in tanti mo-
 menti negotio, poſt tot injurias,
 quibus Deum laceſciſtis, neceſſaria
 gratiæ auxilia ſperare poteſtis? Ser-
 pens certè, qui instrumentum fuit
 dæmonis ad Evam in Paradiso per-
 vertendam, tantum Dei odium ſibi
 promeruit, ut primus omnium Divi-
 næ ſententiæ fulmen ſenſerit: æternò
 enim maledicto Deus illum feriit;
 & velut creaturarum viliffimam con-
 demna-

demonavit, ut infra terram habitaret, terrā velceretur, & aeterno sui opprobrio pronus supra terram reptaret. Dicite, eequid tandem mali serpens admisit? an ille forsan in dæmonis obsequium ultro se obrulit, suamque operam ad seducendam Evam sponte addixit? Minimè profecto; quin coactus servivit, & majori dæmonis potentiae invitus cessit, quæ ei linguam in verba à se minimè intellecta formavit. Hæc tamen innocentia à pæna serpentem non absolvit; cur ergo luit culpam, quam non amisit? respondet D. Chrysostomus, Deum imitatum esse patrem, cujus charissimi filij à sicario fuere interempti: non ille homicidæ solùm irascitur, sed furorem suum etiam in ferrum & cædis instrumenta convertit, illaque torvum aspicit, humi adjecta calcat, conterit, maledicit, velut si ipsa quoque patrati criminis rea fuissent. Eodem modo DEUS egit cum serpente,

Hom. 17. in Genes. serpens, verba ejus sunt pulcherrima, quoniam serpens, quasi gladius quidam, diabolica inservivit malitia, ideo & perpetua ipsi pæna intentata est. Si igitur serpens, qui dæmoni servit, ut instrumentum tentandi iustos, & quidem minimè liberum, ac ignorans, quid ageret, vindictam evadere non potuit, & tam grave DEI odium incurrit, dicite, quæso, & unâ veniam dare liberiùs loquenti, quid vobis eveniet, qui sponte ac malitiosè diabolo tam indignè cooperamini, ut quàm plurimos sui cultores nanciscatur, ejusque interpretes palàm

agitis? An ullam à DEO pietatem aut gratiam speratis? maledictus, quisquis serpentem imitatur, maledictus sit. *Homo diaboli advocatus* i. e. & à dæmone, cui tam fidele obsequium præstitit, præmium expectate, à Deo nil nisi gravissimum odium, interitus, ac damnationis aeternæ sententia vos manet.

VI. Quo enim alio modo appetitis profiteri possitis, nullum vobis porro cum DEO commercium fore, quàm dum sœdus cum capite ejus inimico sancitis, eique omnia adversus DEUM subministratis? Nemo ignorat, Auditores, dæmones parùm aut nihil posse, si solus nos aggrediatur: *resistite diabolo*, bœnetur D. Jacobus, *& fugiet à vobis*, non sensim recedet, sed in effusum se fugam præcipitabit; usque adeo meticolosus est: tum verò præcipuus formidandus est, cum virum aut hominam nanciscitur, quæ subsidium illi manum porrigit; proclivè enim & ex insidijs nos petit, unde nonquam periculosius nocet, quàm cum sub aliena persona latere potest: *qui revelabit faciem suam, etiam si Jobus qui personam suam tam appè dissimulare novit? Jobi patientia minimè vacillavit, cum dæmon in propriâ persona prædia ejus dirueret, aut armenta raperet, aut domum eveneret, aut carnes ulcere sædaret, sed non nutare cepit, cum amicorum personatus, ad diffidentiam & desperationem cum impelleret. Ut autem exemplis aetatis nostræ propioribus ostentamur; nunquam certè in scelus lapsi*

sunt, aut Jacobi in silvis Palæstinæ, aut Macarij in eremis Syriæ, aut Joannes in asperis cavernis montis Ferratis, cum diabolus ipsos aperto Marte aggrederetur, cum nervo bubulo aut fuste armatus in eos irrueret, cum boum mugitus, serpentum sibilum, aprorum grunnitus, leonum rugitus, barrisus elephantorum, luporum ululatus, uelorum fremitus fingeret; sed tunc, cum fæminas projectas, vanas, blandientes, adornatas, lascivas ad illos sollicitandos admove- ret. Retinete, quod dico, Auditores: fatuus foret, si Deus ad apertis inferni carceribus, ruptisque vinculis & cate- nis liberum dæmonibus iter panderet, ut ad spectabili formâ justos ad vitia sollicitarent, fatuus, inquam, & secu- rius id foret; tum enim justis eorum ad spectu & præsentia territi, modum sollicitæ quærent eorum insultus evadendi, confugiendo in Templo, crucis signum frontibus imprimendo, Sacerdotum opem implorando, qui mundis lustralibus asperfos, verbi que authoritati securos redderent: sed si vos, anticitæ larvâ personati, inno- centes aggredimini, & *subvertere ni- timini amicos vestros*: quò tandem confugient infelices? quis enim lo- cus etiam sacrosanctus vos absterret, quin insidias incautæ eorum pudici- tiæ ibidem struatis? quod signum tantæ efficacæ & reverentiæ est, ut vos contineat? quæ adjuratio tam potens, ut vos terreat, coercetque? Cum igitur diaboli partes tam strenuè sustineatis, ut nec ipse melius possit, an veniam illam à DEO sperabitis,

quam ceteris vestris culpis ex fragi- litate commissis indulgere solet? Er- ratis miseri, erratis: si enim sacrifi- cium DEO acceptissimum est, in sa- lutem animarum cooperari, malefi- cium sanè dirissimum & abominan- dum sit, necesse est; in illorum per- niciem conspirare; à contrario enim, ut scholæ loquuntur, est efficax argu- mentatio: si ergo *Divinorum divini- simum est, cooperari in salutem anima- rum, ergo diabolicorum diabolicissi- mum est, cooperari diabolo in interitum animarum.* Quid enim hoc aliud est, quàm perfidos illos aucupes imitari, de quibus Deus ore Jeremiæ lamen- tarur: *Inventi sunt in populo meo im- Ter. 9. 16. pi, insidiantes quasi aucupes, laqueos ponentes & pedicas ad capiendos viros.* Ah aucupes diabolici! aucupes dia- bolicus! veniam date, si vestro vos no- mine compellem: an gravitatem cri- minis necdum agnoscitis? reliqui au- cupes aërem suis incolis, vos verò cælum suis civibus spoliatis, vos An- gelis clientes, & cælitibus socios adi- mitis animas Christo rapitis; & nec- dum timetis, necdum contremiscitis, nec mali gravitatem apprehenditis? O quantum illud est, ô quàm enor- me!

VII. Edicite enim, nunquid cre- dibile est, aliquem saltè eorum quos seduxistis, tandem perire? id si eveniat, quis animam illam infelicem Christo restituet? an pretio condigno instructi estis ad damnum refarciend- dum? Eia, si habetis, exponite, nu- merate, solvite, depromite, ut vi- deamus! Nescitis enim verò, quanti

Dei filio anima illa innocens steterit quantum sustinuerit & passus sit ad illam redimendam! Heu mihi! Redemptor mei! quid caelo descendisse iuvat? quid carnem nostram, ut pati posses, induisse? quid sitim, famem, aestus & frigora tolerasse? quid funes & catenas, pugnos; calces, funes & flagra? quid in salutem animarum è crucis trunco pependisse? totum hoc quid iuvat? nos vilissimi telluris lumbrici ineffabilis redemptionis tuæ virtutem & effectus invertimus; nos verbis, factis, & exemplis in id unum incumbimus, ut animas à te in libertatem assertas inferis restituamus. O fulmina! ô fulmina! cur moramini? scelus hoc inultum esse non debet; huc, huc horridæ tempestates ingruite, hic procellæ & turbines sævite; metemur enim hæc supplicia, animam Deo furari, ejus redemptam sanguine, & furari illam, ut sathana tradatur, quid magis impium, crudele, barbarum, dicamus palam, quid magis diabolicum excogitari possit? Dicite Auditores, si quempiam solemnem Paschatis die templum intrantem, arasque invadentem & expilantem videretis, cum pretiosâ supellestile & aulæis adornata superbiunt: fingite, eum jam rapere vela serica; jam subducere palliola, tollere patenas & calices aureos, quæ mens vobis esset, quis sensus! an non exclamaretis? Vah sacrilegum! tenete; stringite! an non humi prostratum calcibus contereretis? Jam me auscultate. Ite, ite, Christo omnem apparatus, aulæa omnia quantumvis pretiosa eripite,

ferroque armati & igne devite aras, & sacras ædes in cineres redigite, longè id minoris faciet, quàm unius duntaxat animæ iacturam. Certè Christus saxa & lapides non redemit, nec oblii & purpuram, nec aurum & gemmas, animas verò redemit: redemisti me Deo in sanguine tuo. Non ait, nostras, sed nos. Et vos existimetis, minus Deo displicere furari animam, quàm pixidem inauratam aræ impositam? Dixi vobis in exordio, me acerbis illis ac vehementibus dicendi formulis contra flagitiosos iniquè usurum, idque me modò facere expector; verba enim tanto excessu digna non invenio. Si eos magni criminis reos condemno, parum est; si etiam sacrilegij, minimè sufficit: deceret in criminis detestationem Logodactylum esse, & verba nunquam hæc nus audita proferre. Sed quid agam? hoc enim verò supremum malorum est, quod in mundo attingimus, tam atrociam nimirum patrari flagitia, quæ condignis loquendi formulis explicari porro non possint.

PARS ALTERA.

SI verum fateri placet, Auditores, an non & vobis videtur, nunquam satis exprobrari & redargui posse impietatem illam, quam hodie in orationis meæ scopum destinavi? Omnino, respondebitis; sed nemo nostro è numero est, qui tanti criminis reus sit, quis enim nostrum est, qui alieno padori insidietur? qui alterius innocentiam contaminet? qui Christo rapit

culcos

cultores suos? Nos Christiani sumus, non Christi persecutores. Ne, quæso, hilem vobis moveri sinite, Auditores; video enim, quodd acerbo hoc responso eò me redigere velitis, ut aut palàm vos offendam, aut palàm confitear, frustra me hæcenus verba fecisse. Ego autem omnem aliam censuram & notam minùs vereor, quàm vestram offensam: Palinodiam canam, si necesse sit, vobisque perspicuum faciam, tam facile mihi esse, vos laudibus maculare, quàm difficile accidit, vos criminari. Si verò in vestram defensionem aliud non affertis, præter id unicum, vos Christianos esse, hoc enim verò vobis non tantùm non patrocinatur, sed culpæ atrocitatem adauget; nam hac ætate majores persecutiones Christus non sustinet, quàm ab ipsis Christianis. Audite, obsecro, Divum Bernardum id suo jam tempore deplorantem: *Amici tui Deus, & proximi tui adversum te appropinquaverunt, & steterunt: conjurasse videtur contra te universitas populi Christiani, à minimo usque ad maximum, à planta pedis usque ad verticem capitis non est ulla sanitas; heu, heu Domine, quia ipsi sunt in persecutione tua primi, qui videntur in Ecclesia tua Præmaturum diligere, gerere Principatum. Novi equidem, Auditores, sententiam istam hyperbolem potiùs, quàm assertum, eamque audacem magis quàm veram esse, si de vestra civitate sit sermo; qui enim primas in ea tenent, aliud non agunt, quàm ut maximo zelo extirpent vitia, ac virtutem exemplo suo promoveant. Dicite tamen inge-*

nuè, dicite, Auditores, nunquid conscientia vos accusat, quodd nonneminem æqualium vestrorum, unquam spreveritis, aut irriseritis, quodd in juvenilibus annis, & primo etiamnum ætatis flore, jam senem Arsenium morum gravitate imitetur, vestrosq; conventus ac commercium fugiat, cum Deo solo in templis, aut Deo in claustris tractare gaudeat. Eja respondete! certùm ne vobis est, neminem vestrâ culpâ à frequentiori sacrorum mysteriorum usu, à tremendo Missæ sacrificio attentè audiendo, à pœnitentiæ secretis Oratorijs, à concionibus & lectionibus pijs, à corollæ precatoriæ usû, à Sodalitate de felici morte, alijsque pietatis exercitijs abstinere, ad quæ vel ab educatione, vel ab indole & bono genio se sentit impelli? Superi boni! nimium quantum cupio & delector, de vobis credere, quidd quid honorificum vobis est & laudabile: sed faxit Deus, ne & vos ex eorum numero sitis, quos sapientiæ liber graphice describit, qui, cum juvenum bene moratorum & pudicorum turbam sibi obviam venire vident, contemptim ijs insultant, dicuntque: quæ tandem hæc vitæ ignavia est, quod tædium, quis melancholiæ excessus? Eja venite, mergamur nos delicijs, quarum ætas maturior porrò capax non erit! Venite ergo, fruamur bonis, dum sunt, Sapienter, tanquam in juventute, celeriter vino pretioso & unguento nos impleamus, non nos prætereat flos temporis, coronemus nos rosis, antequam marcescant nulum præatum sit, quod non pertranseat luxuria nostra, ubique relinquamus

signa

signa lætitiæ nostræ; marsupium unum sit omnium nostrum: dissuamus delictis, lautitijs & vanitate; risu & cachinnis dissolvamur, nec vitæ futuræ anxia sollicitudo nos tangat: nō enim est, qui sit reversus ab inferis. Faxint superi! repeto iterum; iterumque, ne & vos inter inveniatur ejusmodi, qui adolescentibus, etiam nunc in virtutis schola tiroribus; tam scelerata consilia suggerant; qui eos in hunc finem ad obsecra theatra invitent, & ad nocturnos conventus partim pudicos & castos trahant; qui sublannent illos, dum librum pium ac devotum evolvunt, ejusque loco aut propudiosa Amyntæ suspitria, aut Linci documenta, aut Celiæ furores substituunt; & quasi sub florum vernanti fasciculo aspidum venena propinent; quibus improvise & insensibili mortu laucientur. An nō enim palam videtis, si facer quidam Orator laudabilissimo zelo morum reformationem inculcet; si feminas hortetur, ut denudatos incaute homines velo minus diaphano ac tenui operiant; si Magistratum urgeat, ut obscæna theatra honestorum oculis, hoc præsertim tempore, claudat; si è templis & aris vagos & lascivos oculorum obtutus, colloquia, risus, nutus & annutus, novorum narrationes, & profanos amores eliminent, an non videtis, inquam, si Orator Apostolicus hæc serid tractet, non deesse multos, qui a cætu ad arma conclament, vitijs patrocinentur mores pravos defendant, ac junctis consilijs & operâ adversus meliora suadente insurgant, & cum temerarijs illis in Sapientiæ

libro exclament: Venite, circumveniamus justum; quoniam contrarium est operibus nostris, & improperat nobis peccata legū, & diffamat in nos peccata disciplina, & factum est nobis in translationem cogitationum nostrarum. Quotus enim quisque est, qui virtutem non rideat & contemnat; qui modestiam stupiditatem; castitatem spirituum mentisque inopiam, demissionem vilitatem animi, fragilitatem miseriam, patientiam vero ignaviam indigere? & dicunt bonum malum & malum bonum. Quot sunt, quicum Davidem aliquem vident, ad veniam Sauli dandam paratum, eum absterreant, & ad ultionem potius & vindictam irrite? quot sunt, qui Alstorum aliquem contra Regiam Valthi iniquè exacerbatum laudent, eoque ad iam è thalamo abigendum hortantur? quot sunt, qui infano furoris Thamaris amore lascivientem aliquem Ammonem commendent, viamque ac modum doceant, cecidisse libidini litandi? Quid de ipsa eam, qui aut aperta vi, aut dolosis artibus alios, ne sacris se familijs mancipent, quod tamen à DEO vocati sunt, malitiosè avertunt, utque noxiæ mundi licentiæ magis assuecant, & vocationis, ut ajunt, experimentū capiant, plenam ipsis libertatem indulgent, blanditijs & adulationibus lætant, promissis alliciunt, vitamque religiosam confictis calumnijs, quantum potest, illis exosam reddunt? *ferunt sibi sermonem nequam.* An gloriari potestis, nullum ejusmodi in vos reperiri, nullum in hac civitate ceteroquin

terequin tam sancta, nullum in hoc auditorio, aliàs tam composito, tam bene morato? faxit Deus, ut ita sit! ego certe, quidquid mihi sanguinis in venis bullit, ad id obtinendum lubens impenderem. Si verò ita se res non habet, cur ergo plenam me effundendi libertatem non permittitis? cur os obturatis, quasi verò sine causa in vos tam acerbè inveheret? Verùm ego sanè in vos invehar, vosque objurgabo, quamdiu vita mihi superest, & in abominationem sceleris hujus non desistam, quod verum est, ingenuè & eloqui: *Super hoc plangam & ululabo, liceat Michææ verbis uti, vadam spoliatus, & nudus, faciam planctum velut draconum, & luctum quasi struthionum;* non enim satis assequi valeo, reperiri posse ullum, qui adversus Divinas humanasque leges Virtuti bellum indicat, eamque eliminatam cupiat. Si iustus vester & capitalis inimicus in damnationis discrimine versaretur, quantocyùs omnis offensæ oblitus in id incumbere vos oporteret, ut meliora sapiat, & ad salutis semitam redocatur, ne jumento vilius à vobis haberetur, cui manum porrigitis, si de casu periclitatur. Vos autem è contrario illum, qui salutis semitam ingressus est, ut inimicum tractatis, illique tamdiu insidias struitis, donec à virtutis orbita exeret, & in æternæ ruinæ periculo constituatur. Ita sanè est; *Vir iniquus, ait Sapiens, laetatur amicum suum, & ducit eum per viam non bonam.* Satiùs adhuc foret, si diceret, *ducit inimicum, sed, ducit amicum, hoc enim verò horrendum est.* Qui fieri

R. P. Segneri Quadragesimale.

potest, Auditores, eò furoris vos redigi, ut nec humanitatis saltè titulo ab eo vos abstineatis, à quo conscientia stimuli vos non retardant? Erubescio quidem id vobis dicere, dicendum tamen est, & unà finiendum. An Deo servire detrectamus? Bene est: non serviamus. Paradisum contemnimus? contemnamus. Nec inferi nos absterrent? eja, in eos nos præcipites agamus. Volumus damnari simpliciter, ex destinato? damnemur ergo. De hisce tellus, & absorbe animas tibi debitas, saltè *perditio nobis privata* sufficiat, liceat cum D. Gregorio dicere non sine lachrymis; sufficiat propria perditio, qui alienam etiam desideramus? quid tandem est, fideles dilectissimi, quod à vobis efflagito? non ut similes alijs pietati studeatis, ut patientiæ, ut pudicitia, & animi profectui invigiletis, sed ut socium vestrum virtutis studiosum esse permittatis: *Sufficiant vobis scelera vestra Domus Israël.* 44.7.

Pastoral.
lib. 2. admonit. 32

Ezech.

Bbb

SER-